

ROSES, ROSERS I ROSERARS

Poques flors compten el mateix encant o un lloc tan significatiu en la història de les plantes com les **roses i els rosers**, doncs tenen una història mil·lenària a través de diferents cultures que la consideraven un símbol de bellesa.

Aquest dossier temàtic, compta amb informació i bibliografia sobre el paper destacable en la història de l'home i les aportacions que han fet les roses al llarg de la història de la humanitat, així com reconèixer les espècies i varietats, i els coneixements necessaris per tenir cura dels rosers. Una documentació de caràcter divulgatiu i també especialitzat que disposa el fons bibliogràfic de la biblioteca.

La selecció bibliogràfica està agrupada per ordre alfabètic d'autor, disponibles per a consultar a la biblioteca i/o per deixar en préstec es classifica per diferents tipus de documents, ja siguin part del fons de la biblioteca o no: documentals, material multimèdia, llibres didàctics o tècnics, webs, notícies, activitats i visites.

Índex de continguts

HISTÒRIA DE LES ROSES	3
MANUALS I GUIES PEL SEU TRACTAMENT I MANTENIMENT	5
SOBRE LA PODA DE ROSERS	6
REVISTES	6
ASSOCIACIONS DE ROSERS I VIVERISTES	7
ROSERARS	12
RECURSOS ELECTRÒNICS I WEB	12
DOCUMENTAL I VÍDEO CURIÓS	13

HISTÒRIA DE LES ROSES

Les roses han estat prominents al llarg del temps i en moltes cultures, incloses les antigues Grècia i Roma, el cristianisme, l'islam i el sufisme. Els primers indicis de l'ús de la rosa com a element ornamental daten de les civilitzacions de (per aquest ordre): Creta (la seva utilització com a decoració es remunta al segle XVI abans de Crist), Babilònia, Antic Egipte, romans i grecs.

Per trobar referències clares i concretes a les arts, cal de remuntar-se a l'antiga Grècia, on se l'associava a la deessa Afrodita, símbol i imatge de bellesa i perfecció.

Els romans van cultivar aquesta flor als jardins exteriors en llocs especialment dedicats a aquest tema: *El Rosetum*. A més, van ser els primers a fer servir els seus pètals de manera decorativa així com aprofitaven les seves propietats medicinals i aromàtiques.

Les roses de Pierre-Joseph Redouté

Rosa gallica

Rosa centifolia

La primera imatge d'una rosa data del segle XVI a. C. i es va trobar a l'illa de Cnosos a Creta (Grècia). Exemple d'Art minoic: ocell blau. Fragment de la fresca que mostra un ocell entre roques, roses silvestres i lliris, de la Casa dels Fres

Las rosas de Heliogábalo de Lawrence Alma-Tadema (1888)

La "reina de les flors" és el símbol d'amor, poder, reialesa, bellesa i alegria, la rosa ha exercit molts papers, tant literals com simbòlics, a la poesia, l'art, la literatura, la música, la moda, la medicina, els perfums, la decoració, la cuina i més.

Pintura amb el títol: "Gather Ye Rosebuds While Ye May" del prerrafaelita John William Waterhouse, representa el carpe diem de tota la vida. On situa en una suau i etèria atmosfera a dos joves que, descalces, recullen roses juntes en un rierol.

"The soul of the rose" també de John William Waterhouse. Representa una història de desamor d'una dona amb el cor trencat. Pren una rosa i l'olora recordant amb malenconia l'amor perdut.

Si voleu saber més sobre la seva història aquí teniu una petita bibliografia sobre la seva història mil·lenària a través de diferents cultures:

- Beucher, P., i López Vidal José Manuel. (1998). *Rosas antiguas de ayer y de hoy*. Acento Editorial.
- Chapman, L. (L. M. (2008). *Tea roses : old roses for warm gardens*. Rosenberg.
- Eberhard, P. (2007). *Lyon-rose : 1796-2006 : entre Lyon et la rose, trois siècles d'un roman d'amour*. Lyonnaises d'Art et d'Histoire.
- Elliott, B. (2016). *The rose : the history of the world's favourite flower in 40 captivating roses with classic texts and beautiful rare prints*. Andre Deutsch.
- Furlani Pedoja, A. (2000). *Las rosas*. De Vecchi.
- Harkness, P., Stuart Thomas, G., i Royal Horticultural Society (Gran Bretanya). (2005). *La rosa : una herencia de color*. Cartago.
- Hornung, A. (2015). *Le rose italienne : una storia di passione e bellezza dall'ottocento a oggi*. Pendragon.
- Joyaux F. (2005). *Descemet : premier rosieriste français*. Connaissance et Mémoires.

- Joyaux F. (2001). *La rose : una passion française (1778-1914)*. Éditions Complexe.
- Joyaux F., i Chevalier, B. (2005). *Les roses de l'Impératrice : la rosamanie au temps de Joséphine*. Complexe.
- Kukielski, P. E., Tankard, J. B., i Phillips, C. (2021). *Rosa : the story of the rose*. Yale University Press.
- Lack, H. W., Ventenat, E. P., Heilmeyer, M., & Redouté, P. J. (2004). *Jardin de la Malmaison : empress Josephine's garden*. Prestel.
- Lea, B. (2004). *Old-fashioned and david austin roses*. Firefly Book.
- Merino A. (1999). *Catalunya, terra de roses*. Diputació de Barcelona.

MANUALS I GUIES PEL SEU TRACTAMENT I MANTENIMENT

En aquest apartat destacar biografia des del seu primer cultiu, probablement a la Xina fa uns cinc mil anys, fins als últims cultius genètics més moderns, així com guies per estudiar-les i identificar-les.

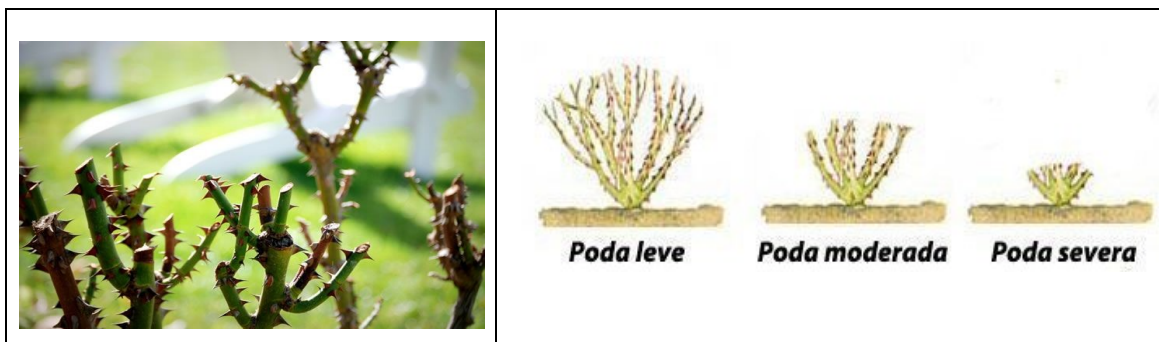
- Beales, P., i Majerus, M. (2005). *Passion for roses* : Peter Beales. Rizzoli.
- Boudassou B. (2005). *Rosas*. (Ser. Jardinería fácil). Larousse.
- Calvo Casas, J., Ross-Nadié Élise, & Consejo Superior de Investigaciones Científicas (Espanya). (2016). *Rosas silvestres ibéricas : guía de identificación*. CSIC.
- Cruse, E. (2006). *Leçons pour un jardin de roses*. Ed. Chêne,.
- Beretta, D., López Burell, N., i Goglio, M. (2004). *Rosas : elección y cuidados*. De Vecchi.
- Eve, A. i Vialard, N. (2002). *Rosiers*. Ed. Ulmer.
- Furlani, A. (2000). *La rosas*. Ed. De Vecchi.
- Gibson, M. (1994). *Rosas*. (Ser. Manuales jardín Blume). Blume.
- Hessayon, D. G., Rigau C., i Domínguez Puigjaner A. (2004). *Rosas : manual de cultivo y conservación*. (Edición ampliada). Blume.
- Lapouge-Déjean, B. (2012). *J'ai de beaux rosiers sans produits chimiques!* (First, Ser. Facile i bio).
- Mattock, J., i Gaminde, E. (1998). *Rosas : breve guía de estudio e identificación*. Zendera Zariquiey.
- Quest-Ritson, B., Quest-Ritson, C., Mando, B., i Royal Horticultural Society (Gran Bretanya). (2004). *Encyclopédie des roses*. Gallimard.
- Rau, H., i Nickig, M. (2004). *Rosas : rápido y fácil*. (Ser. Manuales jardín en casa). Hispano Europea.
- Rosamel, C. de, i Lorgnier du Mesnil, C. (2004). *El gran libro de las rosas*. De Vecchi.

- Royal Horticultural Society (Gran Bretanya). (1998). *Rosas* (Ser. Manual de identificación). Blume.
- Walheim, L., i National Gardening Association (Estat Units d'Amèrica). (1997). *Roses for dummies : [a reference for the rest of us!]*. (Ser. For dummies). IDG Books Worldwide.

SOBRE LA PODA DE ROSERS

Bibliografies tècniques per aprendre a podar els rosers.

- Hill, L., i González Sanz Sofía. (2002). *Podar fácil : una guía visual para saber cómo y cuándo podar todas las plantas, desde las flores hasta los árboles*. Omega.
- Joyce, D., i Brickell, C. (1992). *Podar y desarrollo de las plantas*. Blume.
- Prieur, P. (2006). *La taille raisonnée des arbustes d'ornement*. Ulmer.
- Royal Horticultural Society (Gran Bretanya). (1999). *Técnicas de poda y formación*. Blume.
- Willery, D. (2006). *Podar*. (Ser. Jardinería fácil). Larousse.
- Woessner, D., Gerner, M., i Mercan, P. (1995). *La taille des rosiers : 58 photos couleur, 27 schémas*. Eugen Ulmer.

REVISTES

Dues revistes especialitzades, complementàries dels llibres, que ofereixen una gran diversitat d'articles sobre les roses.

- Les Amis des roses / Société Française des Roses, 2007.
- Pétals de rosa : Butlletí dels Amics de les Roses / Associació Amics de les Roses, 2007.

ASSOCIACIONS DE ROSERS I VIVERISTES

- [Associació Amics de les Roses](#)

Una associació que vol fomentar el coneixement de les roses en tots els seus àmbits i difondre la cultura i la tradició roserístiques de Sant Feliu de Llobregat com a Ciutat de la Rosa.

- [Asociación Española de la rosa](#)

Associació espanyola (València) sense ànim de lucre, fundada el juny de l'any 1996 per un grup de professionals i aficionats dedicats al cultiu i al coneixement de les roses. És membre de la Federació Mundial de les Societats de la Rosa. Des de l'any 1991 publicava anualment el butlletí [Rosa-Rosae](#).

- [L'American Rose Society](#)

Creada el 1892, promou la cultura, la preservació i l'apreciació de la rosa, mitjançant l'educació i la investigació. Ofereixen publicacions i editen un butlletí pels socis [American Rose](#).

- [World Federation of Rose Societies](#)

Organització internacional privada fundada l'any 1968 amb la seu a Londres, que inclou les societats nacionals de roses de 8 països. Els objectius són desenvolupar el coneixement sobre la rosa mitjançant l'organització de conferències i congressos internacionals. L'associació premia regularment distincions a les noves varietats de roses, inclosa la de rosa preferida del món. Actualment està formada per 37 països afiliats. Publica una revista bianual en anglès *World Rose News* pels associats.

- **Dones roseristes**

La presència i la funció de les dones en el món de les roses ha estat molt significativa, han creat noves varietats i han contribuït a la difusió de la cultura d'aquesta flor, com va ser el cas, de l'**Emperadriu Josefina de França** al seu [Jardí de la Malmaison](#)¹. Josefina privilegia les roses i el seu roserar. Es va mantenir en contacte amb hibridadors europeus i li va donar a l'activitat un impuls inaudit. El seu Roserar era únic: hi va reunir prop de 250 varietats de roses.

A Catalunya algunes dones van excel·lir en l'obtenció de roses, com **Pilar Mata de Bassó**, que va aconseguir entre altres la rosa 'Michelin' (1953). La seva especialització eren les roses de flor de tall que conreava als seus camps de Gavà amb més de 50.000 rosers.

A Sant Feliu van destacar **Inés i Gertrudis Fàbregas**. Casades amb Marí i Simó Dot, respectivament, treballaven a l'empresa familiar [Roses Dot](#) (actualment dedicada a produir rosers i hibridar roses noves). Gertrudis, el 1957 va obtenir la rosa floribunda, 'Chiripa', de color vermell Turquia, que va obtenir el primer certificat del mèrit al Concurs Internacional de Madrid.

¹ Lack, H. W., Ventenat, E. P., Heilmeyer, M., i Redouté, P. J. (2004). *Jardin de la malmaison : empress josephine's garden*. Prestel.

La valenciana **Matilde Ferrer Sena**, al capdavant de [Roses Noves Ferrer](#), va crear més de 50 varietats, com les roses 'Mil·lenari de Sant Feliu' (2002) i 'Barcelona'. Especialitzada en el cultiu de roses i en la creació de noves varietats, aquesta empresa va ser fundada pel criador Francisco Ferrer (1919-2004) i té una superfície de 40 hectàrees. Es troben tant a València, on s'han instal·lat dos espais de rosers que es poden visitar amb cita prèvia, com a Sevilla.

Finalment, l'[Eulàlia Regordosa](#), anomenada "Doña Li", una de les persones signants del manifest per donar suport a la creació de l'entitat Els Amics de les Roses de Catalunya.

- [Viveristes a Catalunya](#)

A finals del segle XIX i especialment a partir de les tres primeres dècades del segle passat diferents roseristes catalans van començar a treballar per adequar a Catalunya les varietats de roses modernes que es produïen en altres zones més septentrionals d'Europa. L'obra d'aquests obtentors són el cor de la tradició roserística catalana. Els Amics de les Roses de Sant Feliu de Llobregat tenen un recull a la seva web d'aquests roseristes a Catalunya.

PRODUCTORS FORA D'ESPANYA

- **ROSES DAVID AUSTIN. Albrighton (Regne Unit)**

David Austin es pot dir que és el pare de les roses angleses. Són una de les varietats de roses més espectaculars i imprescindible que cal tenir en els jardins; autèntiques objectes de culte. Però què és el que fa que les roses David Austin siguin tan extraordinàries? Doncs la unió de les millors roses antigues, caracteritzades per la seva forma i perfum amb les roses híbrides de te, que a més de acolorides floreixen en diverses ocasions a l'any. Avui dia, compta amb més de 190 varietats diferents de roses angleses, tot i que no estan oficialment reconegudes per la Royal National Rose Society o la American Rose Society.

El mèrit d'aquesta realitat és haver donat vida a una varietat de roses que mantenen la bellesa en qualsevol moment de la seva vida, tenen una vida més llarga que altres roses tallades, poden florir diverses vegades en un any, i són molt més resistents a les plagues.

L'empresa viverista fundada l'any 1969 per David Austin, avui està dirigida pel seu fill David Jr. i el seu nét Richard. A la seva seu, es pot admirar un bonic jardí de demostració, repartit en una hectàrea de terreny.

INFO: tel 0044 1902376300,

www.davidaustinroses.com

Gerent: David Austin Jr.

Més informació sobre la seva vida:

- [David Austin: L'home que va somiar amb roses](#)

L'home que va somiar recuperar les roses antigues que s'estaven perdent per la substitució dels híbrids de te.

- [El viver de David Austin: creuant exquisides roses angleses des de 1961](#)

Durant més de 60 anys han estat cultivant roses a la granja familiar a Shropshire.

Bibliografia de David Austin a la biblioteca:

1. Austin, D., i Stuart Thomas, G. (1998). *Old roses and english roses*. Antique Collectors' Club.
2. Austin, D. (2008). *The english roses : classic, favorites and & new selections*. Firefly Book.
3. Lea, B. (2004). *Old-fashioned and David Austin roses*. Firefly Book.

- **Rosa Barbi. Pistoia, (Itàlia)**

Durant generacions, el viver del cultiu de roses creat per Move Vance. Avui liderat pels cosins Vittone i Beatrice juntament amb els seus respectius pares, els germans Pietro i Enrico Bari, compta amb més de 300 varietats al seu catàleg, de les quals un terç de les antigues roses i dos terços creats a l'empresa i seleccionats entre els de les hibridacions més importants del món. Cada hivern acull cursos de poda a Pistoia i Roselle Terme (Grosseto), on les roses es multipliquen per empelt.

INFO: tel. 0573 380464, www.rosebami.it

Responsables: els germans Pietro i Enrico Bari, i Beatrice Bami

- **NOVASPINA-. Teolo PD, (Itàlia)**

Nascut l'any 2011 per iniciativa de l'hibridador Davide Dalla Libera, el viver té al seu catàleg una trentena de roses de creació pròpia i uns quants centenars de varietats més, històriques i d'hibridadores contemporànies, escollides entre les millors per color, rendiment, perfum i resistència. Assessorament en el disseny. de rosers i cursos de poda i cultiu.

INFO: tel. 340 1029041, www.novaspina.com

Responsables: Davide Dalla Libera

- **NIRP. INTERNACIONAL Menton (França)**

Des de l'any 1960 aquesta empresa italo-francesa es dedica a la hibridació, selecció i comercialització mundial de noves roses per a flors tallades i jardins. A més, és l'editor exclusiu de les varietats creades pels francesos Adam i Sauvageot, entre les últimes col·leccions, "*Les molt perfumades de la Riviera dei Fion*", deu híbrids de te que assegurin resistència, re floració i perfum.

INFO: tel. 391 3227620, www.nirpinternational.com

Responsables: Gian Guido, Alessandro i Deborah Ghione

- **ROSA. RIFIORENTISSIME. Ciliverghe di Mazzano (Bs)**

Fa 22 anys que produeix i comercialitza centenars de varietats de roses dels millors hibridadors europeu.

INFO: tel. 030 2122718 www.rosenfiorentissime.it

Responsable: Adriana Hals

- **PÉPINIÈRES ET ROSERAIES GEORGES DE BARD. Malicorne (França)**

Fundada fa més de 80 anys per Georges Delbard, el viver ocupa unes 600 hectàrees al departament de l'Allier (regió d'Alvèrnia Roine-Alps), inclòs un suggerent jardí, s'han creat més de 120 varietats de roses al llarg de les tres generacions que l'han succeït al capdavant.

INFO: tel. 0033 470648730, www.georgesdelbard.com

Responsable: Arnaud Delbard i Marco Arancio (comarancio1@yahoo.fr)

- **DOMINIQUE MASSAD. Marsella (França)**

Membre de la família Guillot de Lió, creador de roses des de 1830, en més de 40 anys d'investigació ha obtingut més de 197 varietats, especialment adequades als climes càlids. Les seves roses es comercialitzen arreu del món; a Itàlia es distribueixen per la llar d'infants del *Veneto Novaspina*.

INFO dmassad@free.fr

- **MEILLAND. Diémoz (França)**

Entre els criadors internacionals més importants, l'empresa va ser fundada l'any 1867 i avui, dirigida per la sisena generació de la família, és present amb les seves roses a 65 països. Cada any es produeix un milió i mig de rosers de *Meilland* sota llicència a França, 8 milions a tot el món. Ha prohibit els pesticides i fungicides des dels anys vuitanta.

Té dues oficines: al departament de Var, on es creen i seleccionen noves varietats, i a la regió de Lió, on s'ocupa del màrqueting a professionals i particulars.

INFO: tel. 0033 472325873, www.rosai-e-piante-meilland.it

Gestor: Matthias Meilland.

- **ROSEN TANTAU. Uetersen (Alemanya)**

Situat al nord d'Hamburg, en una parcel·la de 12 hectàrees, el viver produeix un ampli ventall de roses. Entre les seves col·leccions més conegudes destaquen les *Nostalgiques*, molt perfumades, les *Cityflor* i les mel·líferes *Bienenweide*. La recent línia reuneix varietats procedents de l'herència de la rosa *Hulthemia persica*, amb el seu "ull" fosc característic i ornamental a la base dels pètals.

INFO: tel. 0049 41227084, www.rosen-tantau.com

L'agent exclusiu de les seves roses al nostre país és Rose Vanin (www.rosevanin.it).

- **PETER BEALES ROSES. Attleborough (Regne Unit)**

Al cor de Norfolk, on es va fundar l'any 1968, el viver està especialitzat en la conservació i difusió de roses velles. Comercialitza, a partir del mes de novembre, més de 700 varietats de

roses d'arrel nua, i durant tot l'any més de 400 en test. A la seva seu s'ha instal·lat un jardí demostratiu, en el qual es planten roses clàssiques i modernes juntes perennes, i altres plantes. A l'últim Chelsea Flower Show vam guanyar la 15a medalla d'or consecutiva (27 en total).

INFO: tel. 0044 1953454707, www.classicroses.co.uk

Gestor: Ken March

- **ORDES SOHNE. Klein Offenseth-Sparrieshoop (Alemanya)**

Des de 1887, generació rere generació (fins ara cinc) produeix roses especialment resistents a les malalties i les distribueix a més de 30 països. El catàleg inclou la col·lecció *NectarGarten*, varietats riques en nèctar, i perfums, roses amb fragàncies intenses en una àmplia gamma de colors.

INFO: tel. 0049 412148700, www.kordesrosen.com

A Itàlia: www.kordesrosen-italia.it

Responsable: Otto Hartlieb.

- **POULSEN ROSER. Fredensborg (Dinamarca)**

Al nord de Copenhaguen, l'empresa, fundada l'any 1878, està especialitzada en la hibridació de roses, amb especial atenció a la generositat de la floració i la inflorescència, la rusticitat i la resistència. Aquest any la seva rosa '*Elaine Paige*' va guanyar el títol de millor HT al concurs Best of Rose a Alemanya

INFO: tel. 0045 48483028, www.poulsenroser.dk

Gestors: Pernille i Mogens Nyegaard Olesen.

- **LENS ROSES. Oudenburg (Bèlgica)**

Amb més de 800 varietats de roses, és el principal viver especialitzat de Bèlgica, en funcionament des de 1870. El seu catàleg inclou roses botàniques, antigues, híbrides de te, floribunda, angleses, cobertes del sòl, enfiladisses i rampants. Es troba entre Ostende i Bruges i té un jardí de roses obert al públic, construït sobre 2.500 m² i preparat per acollir els entusiastes.

INFO: tel. 0032 59267830, www.lens-roses.com

Gestors: Rudy i Ann Velle.

ROSERARS

Recull documental i recursos electrònics de roserars del món:

- Àrea d'Hàbitat Urbà. (2014). *El roserar Amargós - jardins del teatre grec: el primer roserar de barcelona*. Ajuntament de Barcelona. Hàbitat Urbà. [Disponible en format pdf](#)
- Barcelona. Ajuntament. Hàbitat urbà. (2014). *El roserar Amargós - jardins del teatre grec : el primer roserar de barcelona*. Ajuntament de Barcelona. Hàbitat Urbà.
- Barcelona. Ajuntament. Hàbitat urbà. (2014). *El roserar del parc Cervantes : la fascinació per les roses*. Ajuntament de Barcelona. Hàbitat Urbà. [Disponible en format pdf](#)
- Barcelona. Ajuntament. Hàbitat urbà. (2015). *Col·lecció de roses de les arts escèniques : roserar Amargós*. Ajuntament de Barcelona. Hàbitat Urbà.
- Barcelona. Ajuntament. Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. (2017). *Roses, rosers i roserars : Concurs internacional de roses noves : Palmarès*. Ajuntament de Barcelona.
- Casla de Diego, R. (2006). *La rosaleda de Madrid, 1956-2006*. Lunwerg.
- Joyaux François. (2006). *Roses et rosieristes de l'orléanais*. Editions Hesse.
- Mazza, G. (2009). *Roseaie princesse Grace de Monaco*. Stile libero.
- Société Nationale d'Horticulture de France. (2010). *Roseaies et jardins de roses : guide des roseaies et jardins de roses en France*.
- Société Nationale d'Horticulture de France. (2015). *Guide des roseaies en Europe*.

RECURSOS ELECTRÒNICS I WEB

- Concurs Internacional de Roses Noves de Barcelona, que té lloc als jardins del Roserar del parc de Cervantes. [Més informació...](#)
- Jardins del Roserar del parc de Cervantes. [Més informació...](#)
- Roserar Amargós al Teatre Grec. [Més informació...](#)
- Rosaleda de Madrid. Parque del Oeste. [Més informació...](#)
- Els jardins de roses de Molde (Noruega): la ciutat de les roses. [Més informació...](#)
- Luxemburg: el país i patrimoni de les roses. [Més informació...](#)
- Jardín Botánico Ártico-Alpino de Tromsø, el més septentrional del món amb roses endèmiques de Noruega. [Més informació...](#)

DOCUMENTAL I VÍDEO CURIÓS

- Baker, Jerry. (2016). *Rosas: cuidados y cultivo en su jardín*. Iluro Duplicaciones

Els millors trucs per aconseguir un millor creixement dels rosers. Des de la planificació del terreny disponible i per estacions descubreix com podar, transplantar, cuidar les arrels, etc.

- Rose Garden per Lynn Anderson (1973), un èxit que es va gravar l'any 1970 però divulgada en el 1973: <https://www.youtube.com/watch?v=GSy684JnJAU>